

Ale nelze s ním souhlasiti. Nerozhoduje, že kdyby se žalobce byl včas účastnil projednání pozůstalosti, byla by mu pozůstalost již tehdy odevzdána bývala podílem na něj připadajícím. Žalobce neztratil, jak již bylo právoplatně rozhodnuto, dědického práva, může je kdykoliv, pokud se nepromlčelo, žalobou uplatniti, ale na vydání příslušné poměrné části pozůstalosti in natura, po případě v penězích. Právem tedy zastává dovolatel názor, že by měl posud nárok na díl pozůstalostní podstaty, kdyby byla zůstala uchována, že však na jeho místo vstupuje nárok peněžitý, není-li tu již této podstaty. Nižší soudy, vycházející z mylného názoru právního, nezabývaly se tvrzením žalobcovým a námitkami žalovaných, zda byly předměty pozůstalosti a v jaké ceně zcizeny či nikoli a neprovedly o tom důkazů. To jest však rozhodujícího významu jak pro způsob, tak i pro výši žalobcova nároku, po případě objem povinnosti žalovaných dle směrnic výše vyslovených.

Čís. 6127.

U toho, kdo zastává v podniku zodpovědné místo orgánu, jemuž náleží celý podnik řídit, vésti a spravovati, nelze výkony nad osmi-hodinovou pracovní dobu pokládati za zvláštní práce přes čas, jež by musily býti zvláště odměněny. Smlouva čís. sb. 80/1922 o omezení pracovních hodin má v Československé republice platnost i vnitrostátní.

(Rozh. ze dne 17. června 1926, Rv II 109/26.)

Žalobce, bývalý vedoucí úředník žalované firmy, domáhal se, byv propuštěn, na žalované odměny za práci přes čas. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby, **N e j v y š š í s o u d** žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Nutno především zabývati se dovolacím důvodem dle č. 4 Šu 503 c. ř. s. v tom směru, pokud odvolacím soudem byl vysloven zásadní názor, že žalobci přísluší nárok na odměnu za práce přes čas. V tomto ohledu dlužno shledati dovolání odůvodněným. V napadeném rozhodnutí se prostě praví, že, byly-li zjištěny práce přes čas, přísluší žalobci za ně odměna dle Šu 1151 a 1152 obč. zák. Zásadní názor o nároku žalobcově na odměnu za výkony přes čas byl vysloven již ve zrušovacím usnesení téhož odvolacího soudu ze dne 5. března 1925 a odůvodněn zákonem ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n., jenž ohledně zaměstnanců nečiní rozdílů, takže práci přes čas nutno odměniti zvláště. Avšak tím nelze nárok žalobcův odůvodniti. Dle Šu 1 čís. 1 cit. zák. nečiní se sice v tom směru rozdílů, a také z důvodové zprávy (tisk 234) vysvítá, že pod ochranu zákona byly pojaty všechny osoby najímané za plat (viz rozhodnutí č. 4173 sb. n. s.). To ovšem může platiti jen pro osoby, jichž denní pracovní výkonnost dle povahy zaměstnání jest a může býti na určitý počet hodin obmezena. Ohledně nich platí ustanovení zákona čís. 91/1918, že skutečná pracovní doba nesmí trvati déle než 8 hodin denně neb 48 hodin týdně, ať jde o práci tělesnou nebo duševní, úmluva

o delší pracovní době byla by proti kategorickému zákazu zákonnému, tedy nicotná (§ 879 obč. zák.), místní zvyklostí, jež se jinak utvořily, neplatí již a nové nemohou vzniknouti, výkony přes čas nutno pak zvláště odměniti (totéž rozhodnutí č. 4173, sb. n. s., dále rozhodnutí čis. 3820 a 4346 sb. n. s.). Proto i technický úředník měl by nárok na zvláštní odměnu za práci přes osmihodinovou dobu pracovní, byla-li jeho denní pracovní doba pouze časově, na př. dle směn, vytčena. Pokud však jde o osobu, kteráž v podniku zastává zodpovědné místo orgánu, jemuž náleží celý podnik řídit, vésti a spravovati, jehož činnost nemůže ani dle povahy věci býti obmezena na hodiny a, spočívajíc také na zvláštní důvěře, nedá se ani dobře kontrolovati, nelze výkony nad osmihodinovou dobu pracovní pokládati za zvláštní práce přes předepsaný čas, jež by musily býti zvláště odměněny. Vzhledem k této zvláštní povaze zaměstnání vyžaduje se, by se osoba takto v závodě zaměstnaná věnovala jemu zcela a úplně, a dle toho pak bývá také určen plat, jenž zahrnuje v sobě odměnu za veškeru činnost. Proto dle čl. II. lit. a) smlouvy (konvence) čis. 80/1922 nevztahuje se osmihodinová doba pracovní, stanovená předpisy zákona čis. 91/1918 na osoby, jež zastávají místo dohlížitelské nebo ředitelské, nebo místo vyžadující důvěry zaměstnavatelovy, jelikož nejsou ve své činnosti kontrolovány a nejsou ani kontrolovatelný, nemajíce úředních hodin. Tato konvence, přijatá na generální konferenci mezinárodní organizace práce Společnosti národů, byla vyhlášena pod čis. 80 sb. z. a n. z roku 1922 s podotknutím, že na základě usnesení Národního shromáždění ze dne 1. března 1921 byla schválena ratifikační listinou ze dne 30. dubna 1921, která byla presidentem Československé republiky a ministrem zahraničních věcí podepsána a dne 24. srpna 1921 zapsána a uložena generálním tajemníkem Společnosti národů v Ženevě, čím nabyla ratifikovaná smlouva pro Československou republiku působnosti mezinárodní (viz čl. 17 a 18 smlouvy). Podle čl. 19 zavazuje se každý člen, který ratifikoval tuto smlouvu, že bude prováděti její ustanovení nejpozději dnem 1. července 1921 a že učiní opatření potřebná k tomu, aby její ustanovení byla uskutečněna. To se stalo vyhlášením jejím ve sbírce zákonů a nařízení a nabyla tudíž také platnosti vnitrostátní. Nesporným zůstalo dle zjištění v této rozepři, že žalobce byl přijat do služeb žalované firmy jako vedoucí zodpovědný úředník s ujednaným měsíčním platem 1.500 Kč kromě naturálního bytu, s otopem a světlem a s výrobní premií 50 h z každého vyrobeného 1.000 cihel. Jeho plat byl tedy určen přesně úmluvou a objem jeho služebních výkonů dle povahy zaměstnání (§ 6 zákona ze dne 16. ledna 1910, čis. 20 ř. zák.). Proto nemůže žádati, by byl zvláště odměněn za činnost, pak-li v tomto svém postavení pracoval v závodě více než 8 hodin denně. Jest v povaze tohoto postavení, že takový zaměstnanec nemůže býti obmezen na určitý počet pracovních hodin. Mínil-li, že ujednaný plat je s ohledem na vyžadovanou činnost v závodě nízkým, mohl se dožadovati jen zvýšení ujednaného platu. Z jeho dopisu ze dne 31. května 1924 vychází na jevo, že žalobce byl si toho všeho také dobře vědom, an se tímto dopisem pokusil o zvýšení svého platu, podotýkaje o něm, »že není žádným ekvivalentem za práci a službu, kterou v zájmu závodu jest povinen vykonávati a že jest rozdíl

mezi vedoucím činitelem a podřízeným orgánem, poněvadž pro onoho platí docela jiné zásady, než pro toho, jenž dělá jen určitou, čistě vyhraněnou věc, kdežto onen řídí a drží celý výrobní systém pohromadě.«

Čís. 6128.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).
Předpis řu 6 (1) zák. na ochr. náj. není obmezen na dědice ze zákona, nýbrž vztahuje se i na dědice ze závěti a dědice smluvní. Lhostejno, že zůstavitel dědici zvláště odkázal nájemní právo k bytu.

(Rozh. ze dne 18. června 1926, Rv I 588/26.)

Byt, najatý Karlem H-em v domě žalobcově, obývala v době smrti H-ovy žalovaná, nemajíc vlastního bytu. Pozůstalost po Karlu H-ovi byla pravoplatně odevzdána žalované jako jediné dědičce. Žalobě o vyklizení bytu procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud jí zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jsou zjištěny veškeré náležitosti řu 6 (1) zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., a nelze proto pochybovati o tom, že žalovaná podle tohoto zákonného ustanovení vstoupila v nájemní smlouvu sjednanou mezi žalobcem a zemřelým Karlem H-em, že tedy v bytě bydlí mocí svého vlastního práva, jakoby sama se žalobcem nájemní smlouvu byla ujednala. K vývodům dovolání se podotýká, že ř 6 (1) zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. není omezen na dědice ze zákona, nýbrž že platí i pro dědice ze závěti a ze smlouvy. Opačné mínění dovolání nemá opory ani v doslovu zákona, jenž ve směru tom nerozeznává, ani v jeho účelu zřejmém z jeho nadpisu, a zejména nelze pro opačné mínění dovolávati se odstavce (2) uvedeného paragrafu, jenž upravuje zcela jiný případ. Nezáleží proto na tom, že žalovaná nebyla příslušnicí nájemníkovy rodiny pokud se týče, že nebyla povolána k dědictví ze zákona, nýbrž rozhoduje, že jí jako dědičce zemřelého nájemníka jeho pozůstalost soudem byla odevzdána. Že zákon za tohoto výkladu v širší míře omezuje majitele domů při volném nakládání s byty, jest pravda, než zákon o ochraně nájemníků nechrání zájmy majitelů domů, nýbrž zájmy nájemců, které právě chrániti chce před vykořisťováním, pokud se týče před bytovou lichvou. Pokud dovolání na uhájení svého stanoviska, že žalovaná užívá bytu bez právního důvodu, doličuje, že není dědičkou zemřelého Karla H-a, nýbrž jen jeho odkazovnicí, a že vlastně jde o darování na případ smrti, neprovádí tím dovolacího důvodu podle řu 503 čís. 4 c. ř. s. po zákonu, neboť odchyluje se tím od skutkového zjištění nižších soudů, že pozůstalost po zemřelém Karlu H-ovi žalované jako dědičce pravoplatně byla odevzdána, pročež netřeba dotýčnými jeho vývody blíže se obíratí. Toliko se podotýká, že zcela bez významu jest, že zůstavitel žalované zvlášť